

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

про виконання рішення Рахункової палати
від 26.08.2025 № 21-2

**«Про розгляд Звіту про результати аудиту діяльності (ефективності) на
тему «Гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського
призначення в Україні: відновлення безпеки та сільськогосподарського
виробництва»**

Відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2025 рік, затвердженого рішенням Рахункової палати від 19.12.2024 № 58-5 (зі змінами), проведено захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) – аудит діяльності (ефективності) на тему «Гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення в Україні: відновлення безпеки та сільськогосподарського виробництва». Мета аудиту – оцінити ефективність та результативність заходів із гуманітарного розмінування земель сільськогосподарського призначення в Україні.

Захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) проведений на таких об'єктах контролю: Міністерство економіки України (далі – Мінекономіки); Міністерство оборони України (далі – Міноборони); Центр гуманітарного розмінування (далі – ЦГР); Державна служба України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС); Дніпропетровська, Київська, Миколаївська, Харківська, Херсонська та Чернігівська обласні військові (державні) адміністрації з 11 грудня 2024 року по 30 червня 2025 року.

Під час аудиту встановлено, що система гуманітарного розмінування в Україні структурно не спроможна ефективно реагувати на масштаб і терміновість мінної загрози. Очищення земель без швидкої ефективної інституційної реформи, централізованої координації, збільшення фінансування та суттєвого посилення технічних і кадрових спроможностей може тривати десятиліття. Як наслідок, під загрозою опиняться продовольча безпека, безпека сільських громад і відродження економіки. Відновлення безпечного й продуктивного використання сільськогосподарських земель залежить від створення ефективної та підзвітної системи розмінування.

Згідно із рішенням Рахункової палати від 26.08.2025 № 21-2 (далі – Рішення), Рішення, Звіт та план заходів реагування об'єктів контролю на Рішення надіслані Міноборони (лист від 01.09.2025 № 03-2611), Мінекономіки (лист від 01.09.2025 № 03-2614), ДСНС (лист від 01.09.2025 № 03-2609), ЦГР (лист від 01.09.2025 № 03-2612), Дніпропетровській (лист від 01.09.2025 № 03-2608), Київській (лист від 01.09.2025 № 03-2607), Миколаївській (лист від 01.09.2025 № 03-2610), Харківській (лист від 01.09.2025 № 03-2605), Херсонській (лист від 01.09.2025 № 03-2604) та Чернігівській (лист від 01.09.2025 № 03-2603) обласним військовим (державним) адміністраціям.

Рішення та Звіт надіслані Верховній Раді України (лист від 01.09.2025 № 03-2613). Рішення надіслано Кабінетові Міністрів України (лист від 01.09.2025 № 03-2612).

Прем'єр-міністром України до листа Рахункової палати від 01.09.2025 № 03-2612 надано доручення від 08.09.2025 № 28401/1/1-25 Міноборони, Мінекономіки, Міністерству фінансів України, ДСНС та обласним військовим адміністраціям (за списком) згідно з компетенцією опрацювати, вжити заходів до усунення виявлених порушень та про результати інформувати Рахункову палату і Кабінет Міністрів України.

Міністерство фінансів України (далі – Мінфін) на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 08.09.2025 № 28401/1/1-25 до листа Рахункової палати від 01.09.2025 № 03-2612 висловило готовність до співпраці з головним розпорядником бюджетних коштів – Мінекономіки.

Відповідно до статті 36 Закону України «Про Рахункову палату» об'єкти контролю поінформували Рахункову палату про результати розгляду Рішення, заплановані та вжиті у зв'язку з цим заходи: Міноборони (лист від 24.09.2025 № 2414/05 та від 06.10.2025 № 2553/05), Мінекономіки (листи від 29.09.2025 № 2450/05 та № 2449/05 та від 06.10.2025 № 2543/05), ДСНС (лист від 23.09.2025 № 2409/05), ЦГР (лист від 25.09.2025 № 1524/06), Дніпропетровська (листи від 19.09.2025 № 2389/05 та від 30.09.2025 № 2480/05), Київська (лист від 22.09.2025 № 6096/01/29.03.01/2025, вх. № 2672/05 від 22.10.2025), Миколаївська (лист від 06.10.2025 № 2548/05), Харківська (лист від 17.09.2025 № 2369/05), Херсонська (лист від 24.09.2025 № 01-01-13-10488/0/25/46) та Чернігівська (лист від 01.10.2025 № 2499/05) обласні військові (державні) адміністрації.

Задля усунення недоліків, виявлених під час проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), Рахункова палата надала загалом 13 рекомендацій, виконання яких підлягає контролю.

Основні висновки, рекомендації та заходи, що були та мають бути вжиті для усунення виявлених недоліків:

1. Висновки Рахункової палати:

1. Становлення системи гуманітарного розмінування в Україні в умовах збройної агресії супроводжувалося значними викликами, зокрема нормативною невизначеністю, обмеженим доступом до точних даних, а також неналежною координацією між залученими суб'єктами.

Процес формування та реалізації заходів із розмінування земель не забезпечив повною мірою дотримання встановленої пріоритетності, цілісності обліку та прозорості результатів, а також не передавав масштабів мінної небезпеки, характеризувався нерівномірністю охоплення заходами найбільш уражених та відносно безпечних регіонів.

Виявлені обмеження знижують ефективність планування, створюють ризики подовження строків очищення, повторного фінансування заходів, уповільнення процесу відновлення агровиробництва, втрат урожаю та порушення продовольчої безпеки як на регіональному, так і на національному рівнях.

1.1. Планування заходів із гуманітарного розмінування у 2023–2024 роках здійснювалося без належного нормативного врегулювання, що призвело до невизначення єдиного підходу до розроблення, погодження та контролю за виконанням планів на

центральному й регіональному рівнях. Зміни до схвалених планів з урахуванням динаміки лінії фронту та обмеження щодо проведення заходів у 20 км зоні від лінії зіткнення протягом року не вносились.

Планування здійснювалося на основі узагальненої інформації від обласних державних (військових) адміністрацій без належної верифікації, як наслідок, до планів потрапляли земельні ділянки, які не відповідали встановленим критеріям або вже були обстежені.

Обсяг запланованих робіт охоплював лише близько 8 відс. із 9,85 млн га недоступних угідь, втрачених через війну. Виявлено значні диспропорції в охопленні площ: у Миколаївській області – 41,9 відс. охоплення, Чернігівській – 0,21 відс., Сумській – 0,16 відсотка.

Регіональні координаційні групи системно не створювалися, а регіональні плани розроблялись лише в частині областей. Зазначене спричиняло повторне включення до планів ділянок, на яких заходи вже були виконані, що негативно впливало на результативність використання ресурсів.

Функціонуюча система планування не забезпечувала повного охоплення територій, забруднених вибухонебезпечними предметами (далі – ВНП), та оперативного реагування, що створювало ризики для продовольчої безпеки, відновлення агровиробництва й загального прогресу в розмінуванні.

1.2. У 2023–2024 роках плани з гуманітарного розмінування земель виконувалися частково та мали значні організаційні недоліки. Нормативна неврегульованість порядку звітування та критеріїв пріоритетності, неефективність системи моніторингу призвели до порушення черговості, неповного охоплення небезпечних територій і неналежної координації на регіональному рівні.

У 2023 році обстежено 60 відс. запланованих площ, з яких очищено 69 відсотків. У 2024 році ці показники зросли до 62 відс. і 89 відс. відповідно, що свідчить про поступове покращення організаційної та технічної спроможності. Водночас 93 відс. очищених площ розташовані в Херсонській області, в інших регіонах динаміка процесу потребує поліпшення.

Виконанню планів перешкоджали складна безпекова ситуація, обмежений доступ до територій, нестача особового складу та спеціалізованої техніки. Підрозділи Міноборони та ДСНС мали недостатній рівень кадрового забезпечення (79 відс. і 68 відс. відповідно), а дефіцит техніки для механізованого розмінування сягав 25–45 відсотків.

За даними IMSMA, із 52,5 тис. га заявлених до очищення земель фактично очищено лише 21 тис. га (40 %), сертифіковано — лише 5,2 тис. га (25%). Частина робіт виконувалася операторами, не включеними до планів, що свідчить про неналежний облік та контроль.

Зазначене спричинило затримку у поверненні земель до обігу, що створює ризики втрати врожайного потенціалу та загрожує продовольчій безпеці країни.

2. Реалізація заходів із гуманітарного розмінування у 2023–2024 роках здійснювалася за рахунок різних джерел фінансування, серед яких були міжнародна донорська допомога та кошти державного бюджету (індикатор Плану Ukraine Facility).

Аудит засвідчив, що використання коштів, спрямованих на заходи з гуманітарного розмінування земель сільськогосподарського призначення, є недостатньо результативним та має певні суттєві організаційні і процедурні недоліки.

Основні причини – тривале нормативне врегулювання механізму компенсації витрат, неналежне планування та неефективна координація між відповідальними органами й операторами протимінної діяльності (далі – ПМД). Як наслідок, договори про розмінування укладалися несвоєчасно, переважно наприкінці року, що призвело до невиконання в 2024 році показника очищення земель сільськогосподарського призначення та повернення їх до агровиробництва.

Виявлені аудитом факти порушення процедур закупівель зумовлюють неекономічне витрачання бюджетних коштів. Ці недоліки створюють суттєві перешкоди для ефективного розмінування та повернення забруднених ВНП земель до економічного використання, що потребує негайного вжиття заходів з удосконалення системи управління бюджетними коштами у сфері гуманітарного розмінування.

Кошти гранту Японського агентства міжнародного співробітництва (JICA) у межах Програми екстреного відновлення в 2023–2024 роках у повному обсязі спрямовані на придбання машин, технічних засобів, обладнання та конструкцій для гуманітарного розмінування земель сільськогосподарського призначення, проте тривалі процедури постачання обмежили результативність використання коштів. На 01.01.2025 фактичний обсяг постачання цих засобів становив лише 35 відсотків.

Ці обставини суттєво обмежили результативність використання коштів та створили ризики уповільнення процесу очищення земель від ВНП, що потребує негайного вдосконалення системи планування, розподілу й контролю за коштами на гуманітарне розмінування.

2.1. Забезпечення аграріїв компенсацією витрат на гуманітарне розмінування земель у 2024 році було вкрай недостатнім та нерезультативним, що зумовлено недоліками планування та затримками нормативного врегулювання.

У 2024 році розмінування у межах бюджетної програми за КПКВК 1201420 «Компенсація витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення» (далі – КПКВК 1201420) фактично лише розпочато, а компенсація витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення, проведене до 15.04.2024, не надавалась. Станом на 01.07.2025 очищено лише 2,55 тис. га (26,9 відс. площі, запланованої до розмінування за укладеними договорами).

Натомість у межах оперативного розмінування силами безпеки й оборони обстежено понад 598 тис. га, з яких повернено до використання 403 тис. га (Херсонська область — 79,5 відс., Миколаївська — 16,7 відс.).

Як наслідок гуманітарного розмінування, операторами ПМД у 2022–2024 роках очищено 21 тис. га, з яких лише 5,3 тис. га (25,2 відс.) передано за сертифікатами.

Невизначеність до середини 2024 року нормативної процедури передачі очищених земель унеможливила їх офіційне введення в обіг, що значно затримало відновлення агропродовництва.

Із запланованих компенсацій для понад 600 аграріїв фактично у 2024 році перерахування коштів на ескроу-рахунки здійснено лише 23 аграріям (3,4 відс. плану) за розмінування 7,93 тис. га (11,9 відс. площі) як суми компенсації вартості послуг з розмінування земель для подальшого перерахування уповноваженим банком таких коштів на рахунки операторів ПМД відповідно до укладених договорів. Більшість заявок було відхилено через невідповідність вимогам Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення компенсації витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2024 року № 284 (далі – Порядок № 284).

Закупівлі послуг розпочались із запізненням, а укладені договори не враховували реальних строків виконання робіт і спроможності операторів ПМД, що зумовило їх пролонгацію на 2025 рік.

Нормативні обмеження також не дали змоги компенсувати витрати за роботи, проведені до 15.04.2024 (всі 11 заявок відхилені). Затримки у запровадженні механізму компенсації і недосконале планування негативно вплинули на реалізацію індикаторів Ukraine Facility та обмежили мотивацію аграріїв до участі в цій програмі.

Незважаючи на наявність державного та міжнародного фінансування (гранти, благодійні внески) заходів із гуманітарного розмінування, використання цих коштів було

недостатньо результативним. Індикатор Плану відновлення (Ukraine Facility) на 2024 рік «Інвестиції в розмінування» на 31.12.2024 виконано лише на 13,2 відс. обсягу зобов'язань (75 млн євро), що свідчить про значне відставання.

Попри зменшення 04.08.2025 цільового показника до 30 млн євро, рівень виконання за 2024 рік – лише 30,4 відсотка. З урахуванням скорочення бюджетних призначень у 2025 році (на 700 млн грн), прогнозне виконання індикатора у визначений термін (до II кварталу 2026 року) становить 51,4 відс., що засвідчує ризики його невиконання. Зазначене може призвести до негативних наслідків у частині дотримання міжнародних зобов'язань України, зниження рівня довіри європейських партнерів, а також обмеження можливостей подальшого фінансування в рамках Ukraine Facility.

2.2. Визначені Мінекономіки результативні показники в паспорті за КПКВК 1201420 на 2024 рік не характеризують ходу реалізації бюджетної програми та не відповідають критерію реалістичності й актуальності, що є недотриманням пунктів 3 та 4 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 2010 року № 1536 «Про результативні показники бюджетної програми».

Так, не визначені показники, які відображають обсяги перерахованої компенсації на ескроу-рахунки сільськогосподарських товаровиробників в уповноважених банках (тис. грн), перерахованих коштів операторам ПМД за виконання робіт з розмінування (тис. грн), залишку коштів на рахунках сільськогосподарських товаровиробників на кінець звітного періоду (тис. грн), а також площу розмінованих земель (га).

Крім того, аналіз результативних показників звіту про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 1201420 за 2024 рік засвідчив їх викривлення, оскільки значення показника площі земельних ділянок сільськогосподарського призначення, яка розмінована після 15.04.2024, вартість витрат за гуманітарне розмінування якої (частково) компенсовано, у розмірі 7,9 тис. га не відображає фактично розміновану площу, а показує площу, яку згідно з договорами мають розмінувати оператори, тож показник щодо частки площ розмінованих земель сільськогосподарського призначення до загальної площі забруднених земель сільськогосподарського призначення – 2,8 відс. – фактично має нульове значення.

Слід зазначити, що ЦГР відповідно до пункту 19 Порядку № 284 щоквартально надавав Мінфіну та Мінекономіки інформацію про використання бюджетних коштів, в якій показник «площа розмінованих земель сільськогосподарського призначення (га)» подано з викривленням. Замість фактичної площі розмінованих земель, зазначалась площа, передбачена укладеними договорами (тобто законтрактована до розмінування), що не відповідає реальному обсягу виконаних робіт. Це спричинено нездійсненням внутрішнього контролю в частині надання ЦГР інформації про використання бюджетних коштів.

Як наслідок, у звіті про виконання паспорта за КПКВК 1201420 викривлені фактичні результативні показники, що є недотриманням Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2002 року № 1098 «Про паспорти бюджетних програм» (zareestrovaniy в Міністерстві юстиції України 21 січня 2003 року за № 47/7368), що згідно з пунктом 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Викривлення фактичних результативних показників призвело до необ'єктивної оцінки Мінекономіки ефективності бюджетної програми.

2.3. Порядку № 284 формально дотримано, однак аудитом виявлені системні недоліки, пов'язані з невідповідністю нормативної бази, плануванням, контролем. Це знижує результативність використання бюджетних коштів та уповільнює досягнення цілей гуманітарного розмінування сільськогосподарських земель.

Водночас механізм компенсації не враховує зменшення фактичної площі розмінування після проведення нетехнічного обстеження, що призвело до завищення витрат державного бюджету за виконаними та оплаченими договорами на надання послуг з розмінування, приблизно на 13,96 млн грн (розрахунково), що є неекономічним використанням коштів.

Попри невстановлення порушень ведення бухгалтерського обліку, визначеного Порядком № 284, аудит засвідчив, що механізм компенсації витрат створює ризики втрати достовірності обліку послуг з розмінування та повернення коштів до бюджету (2,45 млн грн) у разі розірвання договорів або зменшення обсягів робіт.

Порядок № 284 передбачав використання ескроу-рахунків для резервування коштів з метою подальшого виконання умов договорів. Це фактично є резервуванням коштів, яке не має належного нормативного врегулювання, адже Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі «Забезпечення» в Україні не затверджене. Внаслідок тривалості процесу розмінування частина коштів залишається на рахунках до 7 місяців.

2.4. Використання коштів на придбання машин, технічних засобів, обладнання і конструкцій не в повній мірі відповідало правилам, встановленим порядками використання коштів (Порядком використання коштів з рахунка Міністерства економіки для фінансування заходів гуманітарного розмінування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2023 року № 760 та Порядком використання коштів, наданих згідно із грантовими угодами між Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) та Урядом України від 09 березня 2023 року та від 14 квітня 2023 року, для реалізації Програми екстреного відновлення (першої та другої фаз), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2023 року № 1021), що створює ризики неефективного управління ресурсами та недосягнення цілей прискореного очищення сільськогосподарських земель від ВМП.

Зокрема, аудитом виявлено низку недоліків, які свідчать про невідповідність використання коштів окремим встановленим нормам, а саме:

ненадання належних обґрунтувань потреби у фінансуванні та термінів звітування щодо використання коштів. Ненадання таких обґрунтувань в подальшому може спричинити ризик придбання засобів та/або робіт / послуг, які не сприятимуть належному забезпеченню заходів із гуманітарного розмінування;

затвердження паспорта бюджетної програми за КПКВК 1006160 «Реалізація Програми екстреного відновлення на придбання обладнання для гуманітарного розмінування» (далі – КПКВК 1006160) на 2023 рік із заниженим обсягом спеціального фонду на 1 133,4 млн грн порівняно з передбаченим постановою Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2023 року № 1021 «Про спрямування за спеціальним фондом державного бюджету коштів, які надходять відповідно до грантових угод між Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) та Урядом України на реалізацію Програми екстреного відновлення (першої та другої фаз)» (далі – Постанова № 1021) внаслідок неналежного виконання Міністерством внутрішніх справ України функцій головного розпорядника.

Це призвело до викривлення бюджетної звітності, невідображення дебіторської заборгованості та обліковування надходжень товарно-матеріальних цінностей на суму 587,4 млн грн у 2024 році за іншою бюджетною програмою (КПКВК 1006280 «Забезпечення діяльності сил цивільного захисту»), що суперечить Порядку використання коштів, наданих згідно із грантовими угодами між Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) та Урядом України від 09 березня 2023 року та від 14 квітня 2023 року, для реалізації Програми екстреного відновлення (першої та другої фаз), затвердженого Постановою

№ 1021, і, як наслідок, призвело до надання недостовірної інформації про виконання грантових угод.

Частина придбаних засобів не була введена в експлуатацію або не використовувалась у процесі розмінування через організаційні недоліки, затримки в постачанні. Невикористання частини спеціалізованих машин через тривале документальне оформлення свідчить про неефективне управління ресурсами, що уповільнює процес розмінування.

Більшість придбаної техніки задіяна у процесі гуманітарного розмінування, проте нездійснення відокремленого обліку її використання на сільськогосподарських землях ускладнює оцінку результативності.

3. Аудит засвідчив, що у сфері ПМД функціонують понад десяток установ із перехресними та неузгодженими повноваженнями. Центр протимінної діяльності (далі – ЦПМД) та ЦГР дублюють функції. Координація здійснюється двома дорадчими органами без виконавчих повноважень, що суперечить міжнародним стандартам IMAS. Незабезпечення інтеграції між інформаційними системами та реєстрами спричиняє ручну верифікацію, ризики подвійного фінансування та подальші затримки з поверненням земель.

2. Рекомендації (пропозиції) Рахункової палати:

2.1. Кабінетові Міністрів України

2.1.1. Доручити **Міністерству оборони України разом із Національним органом з питань протимінної діяльності** розробити та подати у встановленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта, який встановлює єдиний порядок планування, погодження, затвердження та моніторингу виконання річних планів заходів із гуманітарного розмінування, в тому числі земель сільськогосподарського призначення. Документ має встановлювати уніфіковані підходи до визначення пріоритетності територій, чіткі критерії їх відбору, відповідальність учасників процесу та механізми застосування всіма залученими органами виконавчої влади, обласними військовими (державними) адміністраціями та суб'єктами ПМД;

2.1.2. Вжити комплекс заходів для підвищення ефективності управління системою гуманітарного розмінування, зокрема:

- розглянути і схвалити рішення про оптимізацію структури управління у сфері гуманітарного розмінування, зокрема шляхом створення єдиного координаційно-виконавчого органу, наділеного управлінськими повноваженнями щодо організації, координації, моніторингу та контролю за виконанням заходів із гуманітарного розмінування;
- розмежувати повноваження та усунути дублювання функцій між суб'єктами протимінної діяльності, насамперед між ЦПМД та ЦГР, шляхом ініціювання внесення змін до Закону України «Про протимінну діяльність в Україні».

2.1.3. Доручити **Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України** розробити та подати у встановленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення компенсації витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2024 року № 284»: унормувавши напрями використання бюджетних коштів; спростивши адміністративні процедури та забезпечивши правову визначеність у частині переліку документів, які має надати аграрій для компенсації витрат, з урахуванням положень ДСТУ 8820-3:2024 щодо типів нетехнічного обстеження (далі — НТО); передбачивши механізм резервування коштів на рахунках, відкритих на ім'я головного розпорядника або розпорядника коштів нижчого рівня в Державній казначейській службі, зі спеціальним режимом, який забезпечить збереження коштів для забезпечення взятих зобов'язань згідно з укладеними між ЦГР та операторами ПМД договорами.

2.1.4. Доручити **Міністерству фінансів України**:

- розробити та затвердити Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі «Забезпечення», з метою належного обліку коштів державного бюджету, зарезервованих для забезпечення виконання взятих зобов'язань згідно з укладеними між ЦГР та операторами ПМД договорами на надання послуг з гуманітарного розмінування;
- розробити та узгодити в нормативно-правових актах механізм резервування коштів на рахунку зі спеціальним режимом, відкритому на ім'я головного розпорядника або розпорядника коштів нижчого рівня в Державній казначейській службі, що забезпечить збереження коштів для забезпечення взятих зобов'язань згідно з укладеними між ЦГР та операторами ПМД договорами.

2.2. **Міністерству оборони України:**

2.2.1. **Разом із Національним органом з питань протиміної діяльності** розробити і подати у встановленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України проект єдиного порядку планування, погодження, затвердження та моніторингу виконання річних планів заходів з гуманітарного розмінування, в тому числі земель сільськогосподарського призначення. Документ має встановлювати уніфіковані підходи до визначення пріоритетності територій, чіткі критерії їх відбору, відповідальність учасників процесу та механізми застосування всіма залученими органами виконавчої влади, обласними військовими (державними) адміністраціями та суб'єктами ПМД (термін виконання — до 31.12.2025).

2.2.2. Забезпечити **разом з ЦГР** повноцінну інтеграцію інформаційних систем усіх суб'єктів ПМД у Реєстрі територій, забруднених / імовірно забруднених ВВП, що дасть змогу унеможливити дублювання робіт та забезпечити обґрунтоване управлінське планування (термін виконання — до 01.07.2026).

2.3. **Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України:**

2.3.1. Розробити і подати у встановленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення компенсації витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2024 року № 284», яким зокрема:

- унормувати напрями використання бюджетних коштів, зокрема, в частині розмежування надання компенсації витрат сільськогосподарським товаровиробникам за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення, та закупівлі послуг із гуманітарного розмінування земель сільськогосподарського призначення для сільськогосподарських товаровиробників;
- спростити адміністративні процедури та забезпечити правову визначеність у частині переліку документів, які має надати аграрій для компенсації витрат, з урахуванням положень ДСТУ 8820-3:2024 щодо типів НТО;
- передбачити механізм резервування коштів на рахунку зі спеціальним режимом, відкритому на ім'я головного розпорядника або розпорядника коштів нижчого рівня в Державній казначейській службі, що забезпечить збереження коштів для забезпечення взятих зобов'язань згідно з укладеними між ЦГР та операторами ПМД договорами;

• врахувати специфіку процесу гуманітарного розмінування, а саме необхідність: проведення повторного НТО; зменшення площі земель, визначених у договорах у разі відсутності небезпек за результатами повторного НТО; перерахунку вартості договорів у разі зміни площі, яка підлягає розмінуванню (термін виконання — до 01.04.2026). 2.3.2. Передбачити у паспорті бюджетної програми за КПКВК 1201420 результативні показники про фактичний стан виконання договорів, укладених у минулих роках, а також показники, що відображають досягнення показників виконання Рамкової угоди, що фінансується за рахунок Європейського Союзу для України згідно з інструментом Ukraine Facility (термін виконання — до 01.03.2026). 2.3.3. Переглянути положення Порядку використання коштів з рахунка Міністерства економіки для фінансування заходів із гуманітарного розмінування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2023 року № 760, в частині актуальності термінів надання комісії з питань визначення обсягу коштів для задоволення потреб зі здійснення заходів із гуманітарного розмінування звіту про використання коштів для фінансування заходів із гуманітарного розмінування та у разі необхідності розробити та подати у встановленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативного акта про внесення відповідних змін (термін виконання — до 31.12.2025). 2.4. Центру гуманітарного розмінування забезпечити разом із ДСНС та ЦПМД повноцінну інтеграцію інформаційних систем усіх суб'єктів протимінної діяльності у Реєстрі територій, забруднених / імовірно забруднених ВНП, що дасть змогу унеможливити дублювання робіт та здійснювати обґрунтоване управлінське планування (термін виконання — до 01.07.2026). 2.5. Обласним військовим (державним) адміністраціям створити окремі підрозділи для взаємодії з питань обстеження та очищення (розмінування) від ВНП земель сільськогосподарського призначення з чітко визначеними повноваженнями, завданнями і функціями, зокрема для контролю дотримання черговості та пріоритезації заходів із гуманітарного розмінування (термін виконання — до 01.07.2026). 2.6. Державній службі України з надзвичайних ситуацій: 2.6.1. Відкоригувати дані бухгалтерського обліку щодо відображення отриманих у 2024 році матеріальних цінностей у межах грантових угод Програми екстреного відновлення (першої та другої фаз) за КПКВК 1006160 та відновити дебіторську заборгованість за КПКВК 1006160 (термін виконання — до 31.12.2025). 2.6.2. Вжити заходів щодо прискорення процесу оформлення документів та використання у заходах із гуманітарного розмінування машин для розмінування різних типів, отриманих у межах виконання Програми екстреного відновлення (термін виконання — до 31.12.2025).	3. Перелік запланованих об'єктом контролю заходів: Прем'єр-міністром України надано доручення від 08.09.2025 № 28401/1/1-25 Міноборони, Мінекономіки, Мінфіну, ДСНС та обласним військовим адміністраціям (за списком) згідно з компетенцією опрацювати, вжити заходів до усунення виявлених порушень та про результати інформувати Рахункову палату і Кабінет Міністрів України. Міноборони листом від 24.09.2025 № 220/16245 надіслало План заходів реагування Міністерства оборони України на рішення Рахункової палати від 26.08.2025 № 21-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення в Україні: відновлення безпеки та сільськогосподарського виробництва», згідно з яким заплановано:
---	---

на рекомендацію 2.2.1:

а) розробка проєкту акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження порядку розроблення, погодження, схвалення та моніторингу річного плану заходів гуманітарного розмінування (далі – проєкт акта) до 01.10.2025;

б) погодження проєкту акта Кабінету Міністрів України з членами Національного органу з питань протимінної діяльності до 15.10.2025;

в) схвалення на черговому засіданні Національного органу з питань протимінної діяльності зазначеного проєкту акта Кабінету Міністрів України до 30.10.2025;

г) погодження проєкту акта Кабінету Міністрів України з заінтересованими центральними та іншими органами виконавчої влади відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950 до 25.11.2025;

д) внесення на розгляд до Кабінету Міністрів України проєкту акта Кабінету Міністрів України до 25.12.2025;

на рекомендацію 2.2.2:

а) визначення переліку суб'єктів системи Міноборони, які генерують дані для Реєстру територій, забруднених / імовірно забруднених ВВП (далі – Реєстр), створеного відповідно до Закону України «Про публічні електронні реєстри» та постанови Кабінету Міністрів України від 07.06.2024 № 740 «Деякі питання щодо створення, забезпечення функціонування та ведення реєстру територій, забруднених / імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами», та видів інформації, яку вони надають до 30.01.2026;

б) організація інформаційної взаємодії з адміністратором Реєстру до 01.03.2026;

в) тестування процесу передачі / отримання даних до/з Реєстру до 01.05.2026;

г) забезпечення інтеграції баз даних, необхідних для наповнення Реєстру, до 30.06.2026.

Листом від 06.10.2025 № 220/17099 Міноборони повідомило, що відповідно до складеного Плану заходів розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, погодження, схвалення та моніторингу річного плану заходів гуманітарного розмінування», який готується до надсилання на погодження до заінтересованих органів влади.

Мінекономіки листом від 29.09.2025 № 2603-12/65511-03 надало План заходів реагування на рішення Рахункової палати від 26.08.2025 № 21-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення в Україні: відновлення безпеки та сільськогосподарського виробництва», відповідно до якого передбачено такі заходи та строки їх виконання:

на рекомендацію 2.3.1:

а) опрацювання питання щодо зміни назви бюджетної програми за КПКВК 1201420 «Компенсація витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення» в рамках бюджетного процесу та подання відповідних пропозицій до Мінфіну до 15.09.2025;

б) розроблення та подання на розгляд Уряду проєкту акта, зокрема в частині зміни назви бюджетної програми (за потреби) протягом 30 днів з дня набрання чинності Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік»;

в) проведення консультацій із Мінфіном та Державною казначейською службою України для пошуку нового механізму щодо перерахування коштів за послуги з гуманітарного розмінування земель сільськогосподарського призначення до 01.12.2025;

г) ініціювання внесення змін до Плану України, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 року № 244, в частині переходу від прив'язки індикаторів до компенсації витрат за розмінування категоріям осіб до фінансування заходів з розмінування земель сільськогосподарського призначення (за потреби) до 01.12.2025;

д) підготовка пропозицій до механізму резервування коштів на рахунку зі спеціальним режимом, відкритому на ім'я головного розпорядника або розпорядника коштів нижчого рівня в Державній казначейській службі, та у разі необхідності підготовка відповідного проєкту акта до 01.02.2026;

є) розроблення та подання на розгляд Уряду проєкту акта, що буде передбачати визначення фактичного стану забрудненості / імовірності забрудненості земельних ділянок до 01.02.2026.

на рекомендацію 2.3.2:

а) розроблення пропозицій до проєкту паспорта бюджетної програми за КПКВК 1201420 на 2026 рік з визначенням результативних показників фактичного стану виконання договорів, укладених у минулих роках, та показників, що відображають досягнення показників виконання Рамкової угоди, що фінансується за рахунок Європейського Союзу, для України згідно з інструментом Ukraine Facility, та подання на погодження до Мінфіну до 15.02.2026;

б) затвердження наказом Мінекономіки погодженого з Мінфіном паспорта бюджетної програми за КПКВК 1201420 на 2026 рік до 15.02.2026;

на рекомендацію 2.3.3:

а) проведення консультацій та узгодження позицій з Міністерством цифрової трансформації України щодо термінів та періодичності надання звітів про використання коштів з рахунка Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України для фінансування заходів з гуманітарного розмінування до 01.11.2025;

б) розроблення та подання на розгляд Уряду проєкту акта щодо внесення змін до Порядку використання коштів з рахунка Міністерства економіки для фінансування заходів з гуманітарного розмінування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2023 № 760, в частині термінів та періодичності надання звітів розпорядниками коштів про використання коштів до 31.12.2025.

Листом від 06.10.2025 № 2603-14/66982-03 Мінекономіки повідомило про виконання Плану заходів реагування на рішення Рахункової палати від 26.08.2025 № 21-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення в Україні: відновлення безпеки та сільськогосподарського виробництва».

Зокрема, виконаний захід (а) до рекомендації 2.3.1. – підготовлені пропозиції щодо зміни назви бюджетної програми за КПКВК 1201420 «Компенсація витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення» на «Гуманітарне розмінування» та подані до Мінфіну в рамках пропозиції Мінекономіки до проєкту Державного бюджету на 2026 рік (лист Мінекономіки від 05.09.2025 № 2122-10/60050-03).

Центром гуманітарного розмінування листом від 30.09.2025 № 1688-2025 повідомлено, що на виконання рекомендації 2.4. заплановано завершення інтеграції та забезпечення стабільної роботи системи в режимі промислової експлуатації до 01.07.2026.

Обласними військовими (державними) адміністраціями (далі – ОДА) на рекомендацію 2.5. повідомлено таке:

Дніпропетровська ОДА (листи від 19.09.2025 № 2389/05 та від 30.09.2025 № 2480/05) тримає питання на контролі.

В Київській ОДА (лист від 22.09.2025 № 6096/01/29.03.01/2025, вх. РП від 22.10.2025 № 2672/05) визначені посадові особи відповідних структурних підрозділів, які здійснюють координацію діяльності у сфері гуманітарного розмінування Київської області, у тому числі щодо земель сільськогосподарського призначення, що дає змогу забезпечувати належний рівень управління процесами та своєчасне реагування.

Миколаївською ОДА (лист від 06.10.2025 № 2548/05) в управлінні з питань цивільного захисту призначено відповідальну особу із визначенням у посадовій інструкції державного службовця завдань і функцій у сфері протимінної діяльності.

Харківською ОДА (лист від 17.09.2025 № 2369/05) можливість створення окремого підрозділу розглядається.

Херсонською ОДА (лист від 24.09.2025 № 01-01-13-10488/0/25/46) відповідно до розпорядження начальника Херсонської обласної військової адміністрації від 07.01.2025 № 4 в структурі Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи Херсонської обласної державної адміністрації затверджено сектор з питань протимінної діяльності.

Чернігівською ОДА (лист від 01.10.2025 № 2499/05) розгляд питання створення окремого структурного підрозділу для взаємодії з питань обстеження та очищення (розмінування) від вибухонебезпечних предметів земель сільськогосподарського призначення стане можливий після припинення активних бойових дій та завершення правового режиму воєнного стану.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій (лист від 23.09.2025 № 2409/05) повідомила, що:

на рекомендацію 2.6.1: відображена дебіторська заборгованість і проводиться робота щодо коригування даних бухгалтерського обліку стосовно відображення отриманих у 2024 році матеріальних цінностей у межах грантових угод Програми екстреного відновлення (першої та другої фаз) між Японським агентством міжнародного співробітництва та Урядом України за КПКВК 1006160 «Реалізація Програми екстреного відновлення на придбання обладнання та конструкцій для гуманітарного розмінування, будівництво об'єктів навчально-тренувального комплексу» (дата впровадження 31.12.2025);

на рекомендацію 2.6.2: проводиться робота щодо оформлення документів та оприбуткування сидельних тягачів у комплекті з напівпричепами в кількості 4 комплекти та мастила для машин механізованого розмінування Komatsu в кількості 9850 літрів. Проблемним питанням залишається оформлення автобусів у кількості 12 одиниць. Неодноразово проведено онлайн-зустрічі із залученням представників ДСНС, Японського агентства міжнародного співробітництва (JICA), Японської системи міжнародного співробітництва (JICS), компанії Sojitz Corporation та АТ «ЧЕРКАСЬКИЙ АВТОБУС». Питання оформлення документів та оприбуткування автобусів у кількості 12 одиниць перебуває на контролі в керівництва ДСНС і буде вирішене у стислі терміни (дата впровадження – 31.12.2025).

4. Висновки щодо реалізованих об'єктом контролю заходів:

Виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій (пропозицій) розпочато, а частина вже виконана, зокрема:

Мінекономіки підготовлено пропозиції щодо зміни назви бюджетної програми за КПКВК 1201420 та подано до Мінфіну в рамках пропозиції Мінекономіки до проєкту Державного бюджету на 2026 рік;

ДСНС відображено дебіторську заборгованість та проводиться робота щодо коригування даних бухгалтерського обліку стосовно відображення отриманих у 2024 році матеріальних цінностей у межах грантових угод Програми екстреного відновлення (першої та другої фаз) між Японським агентством міжнародного співробітництва та Урядом України за КПКВК 1006160 «Реалізація Програми екстреного відновлення на придбання обладнання та конструкцій для гуманітарного розмінування, будівництво об'єктів навчально-тренувального комплексу»;

Міноборони розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, погодження, схвалення та моніторингу річного плану

заходів гуманітарного розмінування», який готується до направлення на погодження до заінтересованих органів влади;

у Херсонській ОДА створено сектор з питань протимінної діяльності, в управлінні з питань цивільного захисту;

в Миколаївській ОДА призначено відповідальну особу із визначенням у посадовій інструкції державного службовця завдань і функцій у сфері протимінної діяльності.

ЦГР розпочата робота із забезпечення інтеграції інформаційних систем усіх суб'єктів протимінної діяльності до Реєстру територій, забруднених / імовірно забруднених ВНП, відповідно до вимог Закону України «Про публічні електронні реєстри»; завершення інтеграції заплановано до 01.07.2026.

Слід також зазначити, що Кабінетом Міністрів України постановою від 10 жовтня 2025 року № 1301 «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення компенсації витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення» частково враховано рекомендації, надані Рахунковою палатою, зокрема, в частині приведення цього Порядку у відповідність до Закону України «Про протимінну діяльність», урахування положень ДСТУ 8820-3:2024, запровадження перевірки отримувачів коштів щодо санкцій і пов'язаних осіб, недопущення подвійного фінансування, узгодження механізму компенсацій із положеннями Рамкової угоди між Україною та ЄС у межах інструменту Ukraine Facility.

Таким чином, більшість об'єктів контролю вже розпочали виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій (пропозицій), що свідчить про поступове усунення виявлених недоліків у системі організації гуманітарного розмінування та підвищення рівня міжвідомчої координації.

Оцінивши надану інформацію, яка підтверджує виконання рекомендацій об'єктами контролю, Рахункова палата дійшла висновку – виконання рекомендацій перебуває на різних стадіях реалізації, зокрема:

- виконані три рекомендації;
- розпочато впровадження дев'яти рекомендацій;
- не розпочате впровадження однієї рекомендації;
- заплановано реалізацію рекомендацій у різні строки: до кінця 2025 року; 01.03.2026; 01.04.2026; 01.07.2026.

Статус впровадження рекомендацій (пропозицій) станом на 15.10.2025 детально оцінено в додатку до цього інформаційного повідомлення.

Рахункова палата контролюватиме виконання рекомендацій (пропозицій) та інформуватиме суспільство про стан їх виконання.

**Заступник Голови
Рахункової палати**

Сергій КЛЮЧКА

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
03-41/2 від 29.10.2025 16:51
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C25538002D66E700
Підписувач Ключка Сергій Сергійович
Дійсний з 15.08.2025 0:00:00 по 14.08.2027 23:59:59